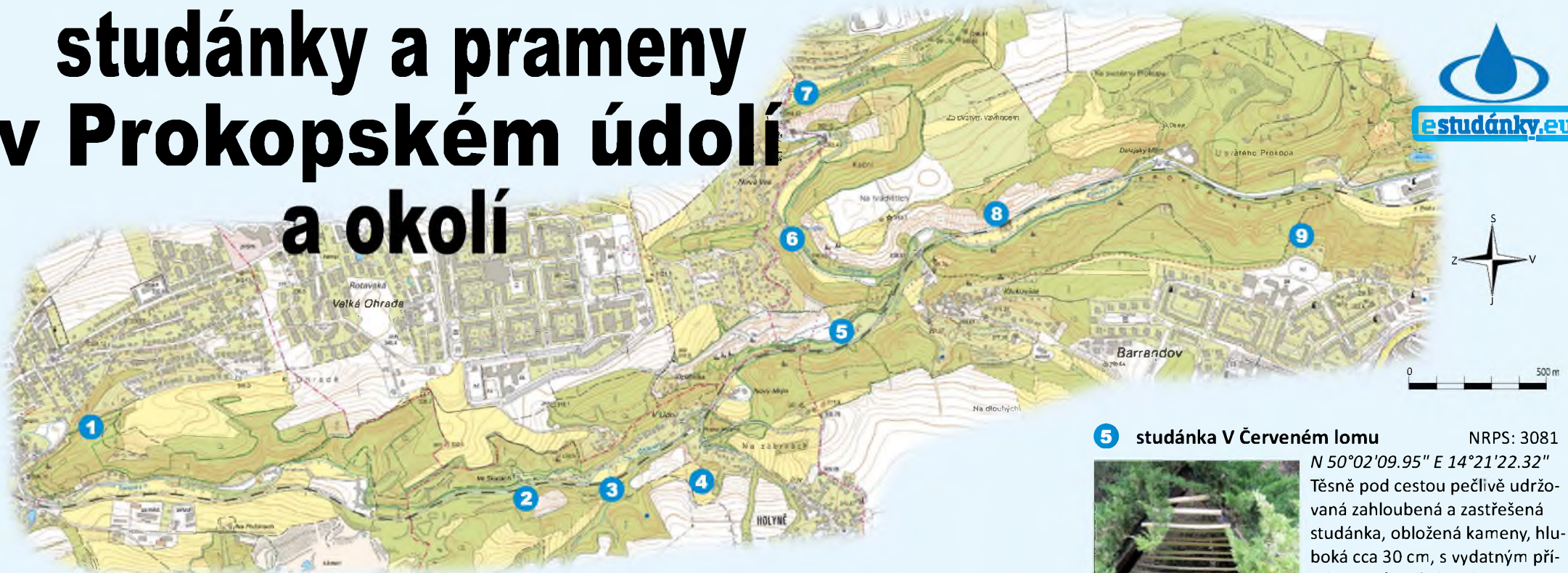

studánky a prameny v Prokopském údolí a okolí

1 pramen Řeporyjský

NRPS: 4841

N 50°01'59.19" E 14°19'02.30"
Před 40 lety udržovaná studánka, nyní již jen pramen. Naštěstí oproti dřívějšímu stavu již vylepšený a mírně upravený. Leží těsně vedle silničky, takže nepřehlédnutelný (velký balvan upozorňuje řidiče), ale také ohrožený.

2 pramen Hrůza

NRPS: 4842

N 50°01'50.87" E 14°20'23.88"
Odstrašující ukázka necitlivě podchyceného silného a stabilního pramene v prudkém lesním svahu. Podle místních proběhla úprava někdy v 70. letech minulého století při opravě železniční tratě.

3 studánka Dobrá voda

NRPS: 1759

N 50°01'51.59" E 14°20'40.20"
Po pravé straně Dalejského potoka je za tratí silný a poměrně upravený pramen. Těsně vedle teče malý potůček – podle rozborů vody však pramen není jeho průsakem. Pramen potůčku (ač ve starší literatuře uváděný) je poněkud skrytý.

4 studánka U čtyř vrb

NRPS: 4843

N 50°01'53.47" E 14°20'56.71"
Pomalou zánikající kdysi vyzděná studánka místních chatářů (ještě nyní z ní vede hadice na vodu). Přístup po nenápadné cestě okolo zpustlé chatky a pak dále roklí až k výrazným vrbám. Nevýrazný tok plní staříčkovou vanu, celé okolí silně zanedbané...

5 studánka V Červeném lomu

NRPS: 3081

N 50°02'09.95" E 14°21'22.32"
Těsně pod cestou pečlivě udržovaná zahloubená a zastřešená studánka, obložená kameny, hluboká cca 30 cm, s vydatným přítokem průzračné vody. Pro turisty většinou neznámá, přesto zahrádkáři bedlivě střežená, patrně zdroj vody.

6 studánka Na Troníčku

NRPS: 199

N 50°02'21.12" E 14°21'13.32"
Nejznámější studánka v celém údolí, též nazývána Prokopská, současný název podle prastarého pojmenování usedlosti (dnes hájovny). Vlastní pramen se nachází ve svahu za potokem asi 50 m od studánky na malé plošince a je zakrytý. Pod názvem Prokopská studánka se objevuje již dnes zaniklá studánka pod Prokopským lomem (v NRPS pod historickým názvem Punčocha).

7 studánka Hemrova

NRPS: 6624

N 50°02'37.32" E 14°21'13.35"

Pojmenována po původním majiteli zahrady (někdy se jí též říká „U tří bříz“), ještě počátkem století byly těsně pod hladinou patrné betonové skruže. Studánka vydatně napájí malý rybníček, je hluboká

cca 1 metr,... ale bez údržby nenávratně spěje k postupnému zániku... Asi 10 metrů jižním směrem je na druhé straně koryta zaniklá studánka „Pod Hemrovou skalou“.

8 studánka Stydlá voda

NRPS: 195

N 50°02'23.92" E 14°21'51.30"

Nápadná studánka těsně u turistické značky kousek nad trati. Vlastní pramen se nachází nad studánkou asi o 15 m výše. Kromě studánky je vedle i „pítka“ pro ptáky. Tyto objekty byly několikrát opravovány.

9 pramen Krajcperk

NRPS: 3383

N 50°02'21.44" E 14°22'49.69"

Nejvýznamnější pramen (před lety upravený) rozsáhlého prameniště v poměrně špatně přístupné roklí. K prameni vede nezřetelná strmá cestička. Na ni je nejlépe odbočit mezi lampami č. 517255 a 517256 z asfaltové pěšiny pod hřištěm ZŠ.

Z celkem 13 pramenů a studánek v Přírodním parku Prokopské a Dalejské údolí stojí ještě za pozornost:

studna Novoveská

NRPS: 1761

N 50°02'25.07" E 14°21'12.60"

vodní zdroj Družstevní

NRPS: 4844

N 50°01'44.96" E 14°21'21.54"

pramen Punčocha

NRPS: 1758

N 50°02'28.85" E 14°22'15.78"

studna Permoník

NRPS: 1760

N 50°01'55.92" E 14°20'41.28"

Prokopské údolí

První horotvorně významná geologická aktivita probíhala zhruba před 435 miliony let. Jednalo se o usazování hornin v silurském období. Po ústupu moře (maximální hloubka 200m) začaly probíhat intenzivní tektonické pohyby, později započala vulkanická činnost podmořské sopky na území dnešních Hemerových skal. To vedlo k celkovému změlčení moře a vytvoření vhodnějších podmínek pro život. Na dně pražské pánve se usazovaly vápence a břidlice, ve kterých jsou jedny z nejstarších nálezů suchozemských rostlin.

Vápence byly od poloviny 19. do počátku 20.století intenzivně těženy v řadě lomů. Bývalý Prokopský lom je však od 30.let minulého století využíván armádou, nyní je jeho rozsáhlé území stráženo a tedy nepřístupné.

Přírodní rezervace Prokopské údolí je mozaika skalních stepí, suchomilných trávníků, dubohabřin, suťových lesů, lesostepí a teplomilných doubrav. Najdeme tu zhruba 600 druhů cévnatých rostlin, pavouků je zde 130 druhů, jsou zde obojživelníci, kteří jsou velmi citliví na znečištění prostředí, a proto patří i k nejvíce ohroženým skupinám živočichů v posledních desetiletích. Ptáci jsou na území celého parku Prokopské a Dalejské údolí v zastoupení 62 pravidelně hnízdících druhů.

Od počátku 20. století narůstalo území zalesněných ploch přirozeným rozšiřováním, ale i nevhodnou výsadbou. Docházelo tak k zastiňování stanovišť světlomilných druhů rostlin. Zvýšenou návštěvností se projevují sešlapy.

Ochrana území se snaží ubírat směrem přirozeného zalesňování i výsadbami listnatých stromů a řízeným spásáním travnatých ploch.

Většina informací byla čerpána z Národního registru pramenů a studánek (www.estudanky.eu, v textu označeno NRPS).

Tiskovina je realizována za podpory Hlavního města Prahy. Vydali Mladí ochránci přírody (www.emop.cz) v rámci projektu ekopradny.cz v roce 2016.

studánky a prameny v Praze

Prokopské údolí a okolí 5